

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen TUET 2023-2027

Päivi Kainulainen

14.4.2023

Sisältö

- Mikä muuttuu 2023?
- Elinkeinonharjoittajan investointituet
- Nuorten tuet
- Paliskunnan investointituet
- Luontaiselinkeinoalueen asunnonrakentamistuki
- Tuen hakeminen
- Päätösprosessit ja määrärahat

Mikä muuttuu 2023?

Mikä muuttuu: toimenpiteen aloittaminen

- Jatkossa hankinnan saa tehdä omalla riskillä tukihakemuksen jättämisen jälkeen.
- Hyrrä lähettää ilmoituksen sähköpostiin, kun hakemus on lähetetty onnistuneesti. Jos olet hakenut paperilla: varmista, että hakemuksesi on tullut vireille Lapin ELY-keskukseen.
- Suosittelemme tekemään laitehankinnan vasta myönteisen tukipäätöksen jälkeen. Jos laite on hankittu hakemuksen jättämisen jälkeen, niin hankinta on tehty. Tällöin seuraavassa jaksossa tukea ei voida myöntää, koska hankinta on tehty ennen tukipäätöksen jättämistä. Maksatuksessa verrataan hakemuksen jättämisen päivämäärää sekä laskun ja kuitin/tiliotteen päivämäärää.

Mikä muuttuu: maksatus ja rakentaminen

- Rakentamista koskeva avustus voidaan maksaa enintään viidessä erässä. Maksettavista eristä vain viimeisen erän suuruutta säännellään jatkossa. Viimeisen maksun suuruus on 20 % tuen määrästä.
- Rakentaminen: Yksityisenä rahoituksena hyväksytään oman puutavaran tai maa-aineksen käyttö ja tuen saajan tekemä työ. Oman työn arvo on 20 euroa työntekijätunnilta. Jos työ tehdään käyttäen traktoria tai muuta vastaavaa työkonetta, työn arvo on 40 euroa tunnilta henkilötyön lisäksi.

Mikä muuttuu: tuen myöntämisen rajoitukset

Tukea ei voida myöntää, jos:

- tuen hakija on kuluvan tai kolmen tuen hakemista edeltäneen kalenterivuoden aikana toiminnassaan toistuvasti osoittanut **ilmeistä piittaamattomuutta aiemmin tämän lain nojalla myönnetyn tuen ehtojen noudattamisessa**;
- **tuen myöntämisen edellytykset on luotu keinotekoisesti**, tämän lain tavoitteiden vastaisesti ja järjestelyn ilmeisenä tarkoituksena on ollut kiertää tuen myöntämistä koskevia säännöksiä oikeudettoman taloudellisen hyödyn tavoittelemiseksi;
- tuen hakija on hakuvuonna tai kolmen sitä edeltäneen kalenterivuoden aikana olennaisesti **laiminlyönyt veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin** taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröitymis-, ilmoitus- tai maksuvelvollisuuksien hoitamisen tai tuen hakijalla on **olennaisia maksuhäiriöitä** taikka tuen hakijalla on **maksukykyyn nähden vähäistä suurempia velkoja perittävänä ulosotossa** tai velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuusestetodistuksin, ellei tuen myöntämistä pidetä erityisistä syistä tarkoituksenmukaisena;
- kyseessä on vaikeuksissa oleva yritys; (maksukyvytön / konkurssi, muu kuin tilapäinen maksukyvyttömyys)

Mikä muuttuu: aloitustuki

- Ammattitaito (pykälämuutos): **Riittävänä ammattitaitona pidetään tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan alalta hankittua vähintään toisen asteen tutkintoa.**
→ Tämä kattaa myös oppisopimuskoulutuksen ja näyttötutkinnon avulla hankitun osaamisen tai ammattitaidon.
- Aloitustuen saaja hakee jatkossa itse maksatusta.
- Aloitustukeen voidaan myöntää valtioneuvoston päätöksellä.

Elinkeinonharjoittajan investointituet

Voit hakea tukea, jos:

- poronhoidolla voidaan osoittaa olevan edellytykset jatkuvaan kannattavuuteen
- omistat vähintään 80 eloporoa
- olet yli 18 ja alle 65 vuotias porotalouden harjoittaja. Asuinrakennuksen rakentamisessa, laajentamisessa tai peruskorjauksessa ikäraja on 60 vuotta. (Huom! 5 v. seuranta-aika)
- aloitustuki: olet alle 41-vuotias → hakemus vireille viimeistään 40-vuotiaana.
- sinulla on riittävä ammattitaito:
 - toisen asteen tutkinto
 - kolmen vuoden käytännön kokemus porotaloudesta ja sen lisäksi hankittu koulutusta, jonka laajuus vastaa vähintään 10 opintoviikkoa tai 15 opintopistettä
 - jos tuotantosuuntasi ei kuitenkaan tuettavan toimenpiteen vuoksi muutu, riittävänä ammattitaitona pidetään vähintään kolmen vuoden työkokemusta porotaloudesta.
- asut poronhoitoalueella
- muusta kuin porotalouden harjoittamisesta saamasi tulot ovat enintään 40 000 euroa vuodessa.

Kelkat ja mönkijät

- Voit saada korotettua 35 % tukea kelkkainvestointiin 3 vuoden välein, jos olet tehnyt jokaisena kolmena poronhoitovuotena 45 paliskunnan hallituksen hyväksymää kelkkatyöpäivää. Esim.
 - PHV 2021–2022: 45 kelkkatyöpäivää
 - PHV 2020–2021: 49 kelkkatyöpäivää
 - PHV 2019–2020: 48 kelkkatyöpäivää
- Voit saada korotettua 35 % tukea mönkijäinvestointeihin 4 vuoden välein, jos olet tehnyt jokaisena neljänä poronhoitovuotena 30 paliskunnan hallituksen hyväksymää mönkijätyöpäivää.
 - PHV 2021–2022: 35 mönkijätyöpäivää
 - PHV 2020–2021: 32 mönkijätyöpäivää
 - PHV 2019–2020: 31 mönkijätyöpäivää
 - PHV 2018-2019: 30 mönkijätyöpäivää
- Perustuki 20 %: Jos työpäiviä koskeva edellytys ei täyty, voit hakea perusavustusta kerran viidessä vuodessa.

Kelkat ja mönkijät

- Liitteeksi paliskunnan todistus eloporomäärästä ja paliskunnan hallituksen hyväksymistä työpäivistä. Hyväksyttävistä poronhoitotoista päättää paliskunnan hallitus siten kuin poronhoitolaissa säädetään.
- Paliskunnan todistus toimitetaan hakemuksen liitteenä ELY-keskukseen. ELY-keskukseen ei lähetetä ajopäiväkirjoja. Paliskunta tarkastaa kirjaukset ja antaa todistuksen.
- Paliskunnan hallituksen hyväksymä työpäivä: pari tuntia on liian lyhyt hyväksyttäväksi kokonaiseksi päiväksi. Useita päiviä voi laskea yhteen.
- Jos tuensaajalle tulee tarkastus, tarkastetaan alkuperäiset työpäiväkirjaukset. Työpäiviä koskevat asiakirjat tulee pitää tallessa viisi vuotta tuen maksusta (ei päätöspäivämäärästä) lukien.
- Tuen saajan on pidettävä tuettavasta toimenpiteestä kirjaa (muistiinpanot). Maksatuksessa esitettävä pääkirja/viennit-sivu.

Investointituista

- Ajopäiväkirjat on täytettävä tarkasti
- Kaikki tulot ja menot aina oman henkilökohtaisen tilin kautta.
- Pomut on täytettävä tarkasti ja oikeilla tiedoilla. **Tuloslaskelma on aina henkilökohtainen, ei ruokakuntakohtainen.** Menot kirjataan heti muistiinpanoihin, ei vasta phv lopussa. Ote muistiinpanoista / pääkirja vaaditaan maksatuksen liitteeksi.

Käytetyt koneet ja laitteet

- Tukea voidaan myöntää sellaisen käytetyn koneen tai laitteen hankintaan:
 - 1) jota ei ole tarkoituksenmukaista hankkia uutena tai korvaavaa palvelua ei ole kohtuullisin kustannuksin paikkakunnalla saatavilla;
 - 2) joka soveltuu teknisiltä ominaisuuksiltaan suunniteltuun käyttöön tai joka voidaan muuttaa aiottuun käyttötarkoitukseen sopivaksi;
 - 3) jonka hankkiminen parantaa investoinnin kokonaistaloudellisuutta, kun otetaan huomioon hankinnan hinta sekä koneen tai laitteen käyttöikä ja käytönaikaiset kustannukset;
 - 4) joka on hankintahinnaltaan edullisempi kuin vastaava uusi; ja
 - 5) jonka käyttöikää on jäljellä vähintään kolme vuotta.

Osamaksu (1/2)

- Investointitukea voidaan myöntää myös kustannuksiin, jotka aiheutuvat koneen tai laitteen hankinnasta osamaksurahoituksella, kuitenkin enintään omaisuuden markkina-arvoon asti.
- Hankintameno katsotaan myös rahoitusvelan osalta tukikelpoiseksi, jos:
 - 1) tuen saajalla on oikeudellisesti sitova osamaksukaupasta annettuun lakiin ja solmittuun rahoitussopimukseen perustuva velvollisuus maksaa jäljellä oleva rahoitusvelka rahoitusyhtiölle (toimitettava rahoitussopimus)
 - 2) rahoitusyhtiö on maksanut tuen saajan puolesta rahoitusvelan myyjälle
 - 3) omaisuus on toimitettu tuen saajalle;
 - 4) omaisuuden omistusoikeutta vastaavat oikeudet siirtyvät tuen saajalle siten, että tuen saaja on oikeutettu tekemään omaisuudesta poistoja sekä vähentämään arvonnisäveron, jos tuen saaja on arvonnisäverovelvollinen.

Osamaksu (2/2)

- Maksatus: toimitettava rahoitusyhtiön kirjallinen ilmoitus osamaksusopimuksella hankittua omaisuutta koskevista maksuista hankinnan toimittajalle.
- Ilmoituksesta tulee ilmetä kunkin maksuerän euromäärä ja maksupäivä.
- Mahdollisesta käteismaksuosuudesta toimitettava maksutosite.
- Osamaksusopimukseen liittyvät hallinto-, vakuutus-, korjaus-, huolto- tai muut vastaavat kustannukset eivät ole tukikelpoisia.

Maksatus ja päätöksen voimassaoloaika

- Päätös on voimassa **2** vuotta eli laite hankittava kahdessa vuodessa.
- Maksatusta tulee hakea ennen päätöksen umpeutumista.
- Kelkat ja mönkijät: Liitteeksi kopio laskusta ja maksukuitista/tiliote sekä ote muistiinpanoista
- Huom! Jatkossa ei hyväksytä ”kuitataan maksetuksi” –kuitteja.
- Jatkoaikaa voidaan myöntää vain, jos lopullinen tilaus on tehty. Muutoshakemuksen liitteeksi tilausvahvistus. Laite voidaan hakea ja maksaa myöhemmin.

Investointitukien seuranta

- Kaikkien tukien seuranta-aika on 5 vuotta tuen viimeisen erän maksamisesta lukien eli kun tuki tulee tilille.
 - Poromäärän tulee olla vähintään 80 eloporoa.
 - Rikkoutunut laite on korvattava itse. Tuensaajalta tulee löytyä sama, vastaava tai uudempi laite tarkastuksessa.
 - Vaihdettaessa seuranta-ajalla oleva tuettu laite uuteen tuettuun, maksetaan tuki välirahasta.
 - Esim. tuen saaja on oikeutettu saamaan 35 % tuen. Poromies on ostanut tuetun kelkan kolme vuotta sitten ja haluaa antaa vanhan kelkan uuden välirahana. Vanha kelkka on 3 000 euroa ja uusi 13 000 euroa (alv 0). Väliraha on tällöin 10 000 euroa. Tuki myönnetään tällöin välirahasta: 35 % 10 000 eurosta on 3 500 euroa.

Nuorten tuet

Kelkat ja mönkijät: nuorten tuki paliskunnan työntekijämäärän lisäämiseksi

- Olet alle 40 v. → hakemus vireille viimeistään 39-vuotiaana
- Omistat 50–79 eloporoa
- Sitoudut tekemään 60 paliskunnan hyväksymää työpäivää kolmen poronhoitovuoden aikana. Sitoumusta seurataan.
- Voit saada 40 % tuen hankintaan

- Nuorten 40 % kelkka- ja mönkijätuki myönnetään vain kerran per henkilö. Muistetaan 60 työpäivän vaatimus kolmen poronhoitovuoden aikana. Poromäärä saa kasvaa!

Aloitustuki

- Aloitustukea voidaan myöntää porotalouden harjoittajalle, joka saatuaan hallintaansa porotaloustilan **ensimmäistä kertaa ryhtyy tilalla porotaloudesta vastaavaksi elinkeinonharjoittajaksi.**
- Yli 18 ja alle 41 v. Hakemus vireille viimeistään 40-vuotiaana.
- Avustus 25 000 euroa.
- Nuoren elinkeinonharjoittajan aloitustukea voidaan myöntää, jos tukea on haettu 24 kuukauden kuluessa tilanpidon aloittamisesta.

Koulutusvaatimus

- Riittävänä ammattitaitona pidetään tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan alalta hankittua vähintään toisen asteen tutkintoa.
→ Tämä kattaa myös oppisopimuskoulutuksen ja näyttötutkinnon avulla hankitun osaamisen tai ammattitaidon.
- Aloitustukea myönnettäessä riittävänä ammattitaitona pidetään myös vähintään **3 vuoden käytännön kokemusta** porotaloudesta tai muusta luontaiselinkeinosta ja sen lisäksi hankittua tuen kohteena olevan **elinkeinotoiminnan harjoittamisen kannalta tarkoituksenmukaista koulutusta**, jonka laajuus vastaa vähintään 20 opintoviikkoa tai 30 opintopistettä ja josta vähintään 10 opintoviikkoa tai 15 opintopistettä vastaava osuus on talousopintoja.
- Ammattitaitoa koskeva edellytys täytettävä 36 kuukauden (3 v) kuluessa tuen myöntämisestä.

Tilavaatimus

- Tilan hallinta voi siirtyä kaupan tai vuokrauksen kautta. Tuen kohteena oleva tila voi olla
 - rakennettu tilakokonaisuus
 - vähintään viisi hehtaaria peltoa
 - vähintään 50 hehtaaria metsää/yhteismetsäosuutta
 - luontaiselinkeinoalueella vähintään yhden hehtaarin suuruinen rakennuskelpoinen tila

HUOM!

Vuokrasopimus tai muu hallintasopimus kirjauttaa Maanmittauslaitoksella. Vuokraoikeuden tulee lisäksi olla siirrettävissä kolmannelle kiinteistön omistajaa kuulematta, ja sen voimassaolon tulee jatkua vähintään 10 vuotta. Vuokra on määriteltävä euroina.

Porot ja liiketoimintasuunnitelma

- Aloitustuella poromäärän 1,5-kertaistuttava, kasvettava vähintään 80 eloporoon.
- Aloitustuen saajan on aloitettava liiketoimintasuunnitelman toteuttaminen 9 kk kuluessa tuen myöntämisestä.
- Liiketoimintasuunnitelman mukainen vuotuinen kokonaistulo on oltava **vähintään 8 500 euroa viimeistään kolmantena kalenterivuotena toiminnan aloittamisesta.**
- Kokonaistulo tarkoittaa tuettavasta elinkeinosta saatavia tuloja ja tukia. Kokonaistuloihin ei lasketa muita ansiotuloja.
- **Liiketoimintasuunnitelman toteuttamiseen sitoudutaan. Liiketoimintasuunnitelma sisältää maksuvalmiuslaskelman. Toimenpiteet tulee toteuttaa suunnitellusti.**

Liiketoimintasuunnitelma

4. TILAN KEHITTÄMINEN

4A Toiminnan kehittämisen tavoitteet ja välitavoitteet perusteluineen

4B Kuvaus toiminnan kehittämisestä ja toimenpiteet miten tavoitteisiin päästään (millaisia kehittämistoimenpiteitä aiotaan tehdä, mitkä ovat toimenpiteiden aikataulut välivaiheineen ja mikä on niiden kustannusarvio ja kuinka rahoitus järjestetään)

Aloitustuen maksu

- **Aloitustuen saaja hakee jatkossa itse maksatusta.**
- Aloitustuki maksetaan kahtena samansuuruisena eränä.
 - Ensimmäistä erää voi hakea, kun täyttää tukipäätöksessä mainitut ehdot.
 - Toisen erän maksamisen edellytyksenä on liiketoimintasuunnitelman toteuttaminen. Tämä on osoitettava esim. kuiteilla, kuvilla (ennen/jälkeen) ja selvityksellä. Toisen erän maksun vaatimuksena on myös koulutuksen suorittaminen, josta toimitetaan todistus.
- Aloitustuki maksetaan enintään viiden vuoden aikana tilanpidon aloittamisesta. Ota kuitenkin huomioon, että vaadittava koulutus on käytävä 3 vuoden aikana ja viiden vuoden pysyvyysseuranta alkaa tuen viimeisen erän maksamisesta.

Aloitustukeen voidaan myöntää valtionehtaus

– yleistä valtionehtauksesta

- Valtionehtaus voidaan myöntää tuotantorakennuksen rakentamisinvestointiin, porojen hankintaan sekä asunnonrakentamiseen ja aloitustukeen liittyvälle normaaliehtoiselle pankkilainalle. Valtionlainaa tai korkotukilainaa ei edelleenkään voida myöntää.
- Voidaan myöntää sellaiselle henkilölle, jolla ei ole porotaloustilan tai luontaiselinkeinoalan hallintaan, sijaintiin tai muihin vastaaviin syihin liittyen lainan saamiseksi riittäviä vakuuksia.
- Myöntämisen edellytyksenä on, ettei takauksen kohteena olevaan toimintaan liity merkittäviä riskejä.
- Valtionehtaukselle on annettava vastavakuus, joka voi olla kiinteistö- tai yrityskiinnitys.
- 30 % tuettavan toimenpiteen kokonaisrahoituksesta.
- Edellytyksenä on, että luotonantaja antaa puoltavan lausunnon.

Valtiontakauksen maksut

- Lainan saajalta peritään kertamaksu, jonka suuruus on 0,75 prosenttia takauksen määrästä, enintään 200 euroa.
- Valtiontakaus tulee voimaan sen jälkeen, kun tuen kohteena oleva laina tai sen ensimmäinen erä on nostettu, kertamaksu on suoritettu ja vastavakuus on asetettu.
- Lisäksi takauksesta peritään lainan saajalta puolivuositain maksu, joka on 0,75 % takauksen kulloinkin jäljellä olevasta määrästä. Takauksesta perittävät maksut on maksettava kaksi kertaa vuodessa, huhtikuun ja lokakuun viimeisenä päivänä.

Paliskunnan investointituet

Paliskuntien aitahankkeet

- Pysyvän laidun, suoja- ja työaidan rakentaminen tai peruskorjaus 70 %
- Pysyvän erotus-, este-, merkintä- ja syöttöaidan rakentaminen tai peruskorjaus 60 %
- Esteaidan enimmäisyksikkökustannus 18 €/juoksumetri (metri, jonka leveys voi vaihdella).
- Esteaita on nykyisin vakioyksikkökustannus: hyväksyttävällä vakioyksikkökustannuksella tarkoitetaan vahvistettua enimmäiskustannusta, jota käytettäessä maksatus perustuu investoinnin toteutukseen tukipäätöksen mukaisena. (Maksatuksesta lisätietoa myöhemmin, koontiluettelo säilynee)
- **Tärkeää: jos suoja-aidan tarvikkeita on hankittu ja aita on jo rakennettu ennen tukihakemuksen jättämistä, se pitää muistaa kertoa hakemuksessa!**

Muut tuet

- Paliskunnan tai paliskuntien yhdessä omistaman poroteurastamon tai sen osan peruskorjaus (ei uuden rakentaminen eikä laajentaminen) 50 %
- Työmaa-asunnon rakentaminen, laajentaminen tai peruskorjaus; 50 %
- Erotusaidalle tai poroteurastamolle johtavan tien rakentaminen tai peruskorjaus 50 %
- Maastoajoneuvon tai porojen kuljetuksessa käytettävän kaluston hankinta. Tukea ei kuitenkaan myönnetä auton, lentokoneen tai helikopterin taikka niiden lisälaitteiden hankintaan; 40 %
- Tietojärjestelmien ja laitteiden sekä muun vastaavan irtaimiston hankinta, jolla helpotetaan poronhoitotöitä, mahdollistetaan investointien käyttäminen tai vähennetään poronhoidosta aiheutuvia kustannuksia 40 %

Aitojen kunnossapitotuki

- Kunnossapitotukea ei myönnetä aidan peruskorjaukseen → tarkoituksena on rikkoutuneiden, lyhyiden aitaosuuksien korjaaminen.
- Kunnossapitoa on esimerkiksi sellaisen aitaosuuden jatkuva kunnostus, jonka hirvet rikkovat toistuvasti ja kunnostamista pitää tehdä toistuvasti. Kunnossapidon tarpeellisuus tulee perustella. Jos korjataan pidempää aitaosuutta kertaluonteisesti, on kyseessä peruskorjaus.
- Tuki myönnetään hyväksytyjen kustannusten perusteella:
 - kunnossapitotöissä käytettävien rakennustarvikkeiden hankinnasta ja niiden kuljetuksesta kunnostuspaikalle;
 - maastoajoneuvon käytöstä kunnostuspaikalle kulkemisesta;
 - työkoneiden käytöstä kunnostustyössä;
 - kunnostustyötä tekevien työntekijöiden palkoista, niiden sivukuluista ja muista lakisääteisistä työnantajakuluista.
- 1 000 – 10 000 euroa/paliskunta
- Tulee hakea vuosittain viimeistään 15. tammikuuta

Maksatus

- Päätös on voimassa 2 vuotta eli aita rakennettava kahdessa vuodessa.
- Paliskunnan hallinnolla on vastuu siitä, että maksatushakemus tai jatkoaikahakemus tehdään ajoissa.
- Aita tarkastetaan vasta maksatushakemuksen vireille tulon jälkeen.
- Liitteeksi toimitetaan tositerkohtainen koontiluettelo toteutuneista kustannuksista. Koontiluettelon on oltava verrattavissa kirjanpidon tositteisiin.

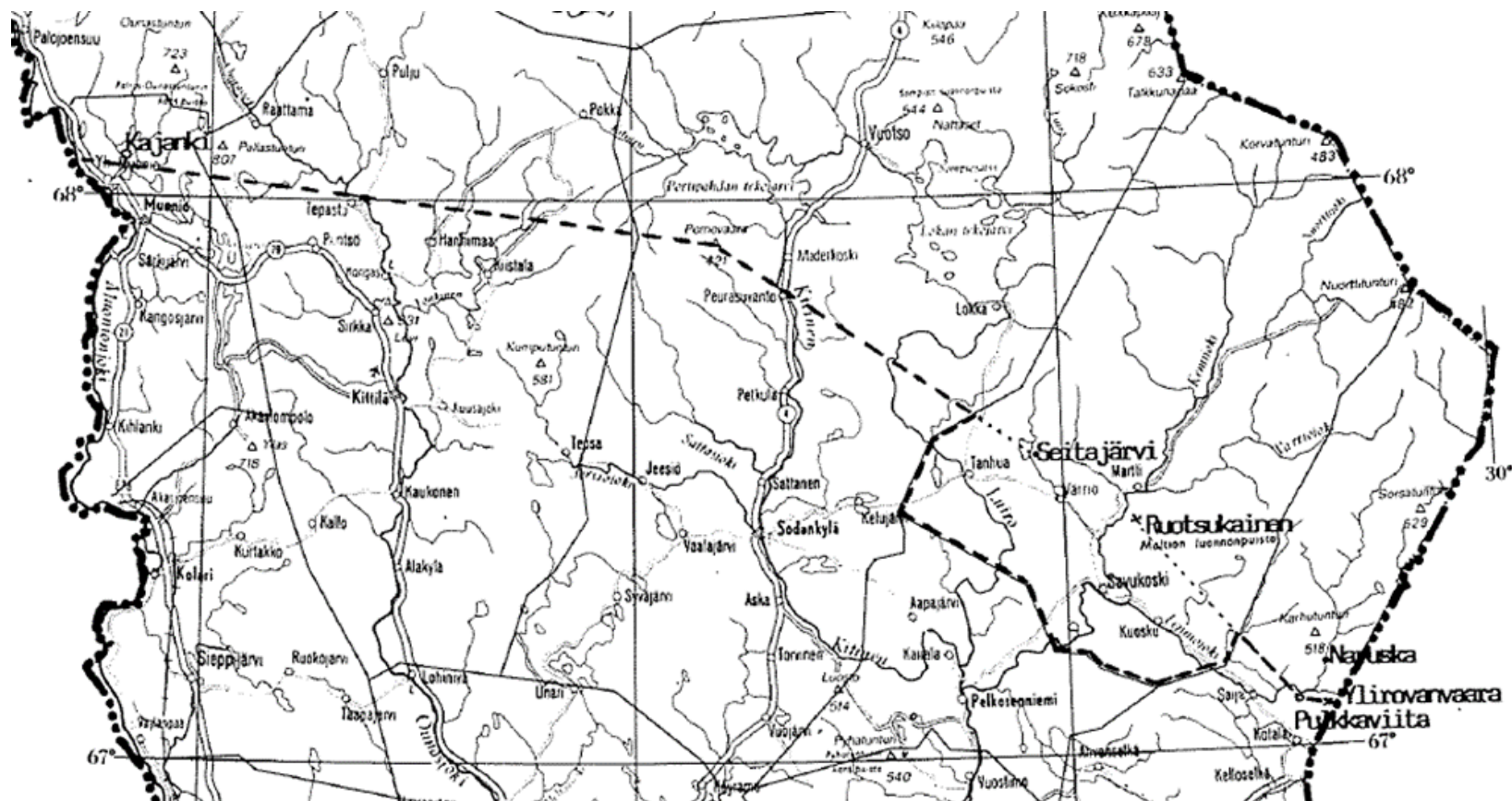
Seuranta

- Seuranta-aika myös aidoissa 5 vuotta.
- Irtaimisto: Paliskunnan kirjanpidosta tulee olla todettavissa, että paliskunnan omarahoitusosuus suoritetaan paliskunnan omista varoista, eikä sitä ole kompensoitu paliskunnan osakkaiden yksityisrahoituksella.

Luontaiselinkeinoalueen asunnonrakentamistuki

Luontaiselinkeinoalue

- Luontaiselinkeinoalue:
Enontekiön, Inarin, Utsjoen ja Savukosken kunnissa sekä ao rajaviivan pohjoispuolella. Jos rajaviiva kulkee taloryhmän läpi, sovelletaan lakia koko taloryhmään.

Asunnonrakentamistuki (1/2)

- Peruskorjaus ja laajennus 20%
- Uudisrakentaminen 10 %
- Asuntoa tulee käyttää hakijan, tämän perheenjäsenen tai tilan sukupolvenvaihdoksen yhteydessä elinkeinon harjoittamisesta luopuvan henkilön vakinaisena asuntona, jos luopuja on pidättänyt itselleen oikeuden asua tilalla (syytinki).
- Asunnon tulee sijaita elinkeinon harjoittamisen kannalta tarkoituksenmukaisesti.
- Asunnonrakentamistukea myönnetään ensisijaisesti tiloilla jo olemassa olevien asuinrakennusten peruskorjaukseen.
- Asunnonrakentamistuen myöntämisen tulee olla hakijan taloudelliset olosuhteet huomioon ottaen tarkoituksenmukaista. Tällöin tarkastellaan hakijan ja hänen puolisonsa kokonaistuloja (40 000 / 60 000 €).

Asunnonrakentamistuki (2/2)

- Rakennettava 2 vuoden kuluessa päätöksestä.
- Rakennussuunnitelma tulee lähettää sähköisenä Hyrrässä. Suunnitelmassa tulee olla:
 - pääpiirustukset
 - rakennusselostus
 - rakennusselostukseen perustuva rakennusosakohtainen kustannusarvio tai -laskelma
 - erikoissuunnitelmat, jos niillä on merkitystä rakennuksen toimivuutta ja hyväksyttäviä kustannuksia arvioitaessa
- Rakennuslupa tulee toimittaa hakemuksen liitteenä.

Hyväksyttävät kustannukset

- 1–4 henkilölle hyväksytään tuettavaksi huoneistoalaltaan 110 m²:n kokoinen asunto. Asunto saa olla enintään 160 m², mutta rahoitus myönnetään vain 110 m²:n saakka.
- Tuen enimmäismäärä edellyttää uusiutuvaa energiaa käyttävää järjestelmää, kuten maalämpöä, puuta tai haketta käyttävä keskuslämmitys. Myös ilmalämpöpumput hyväksytään. Mikäli lämmitysmuodoksi valitaan suora sähkölämmitys, vähentää se hyväksyttäviä enimmäiskustannuksia.
- Rakentamisen hyväksyttäviin kustannuksiin voivat sisältyä suunnittelusta sekä vesihuollosta ja sähköistyksestä aiheutuvat kustannukset.
- Kustannusarvio lasketaan aina ALV:n sisältävistä hinnoista. Myös maksatus sisältää ALVin.
- Asuintilojen enimmäisyksikkökustannus 1 870 €/huoneala + ALV
- Aluekorotusta ei enää ole.

Talousrakennus

- Talousrakennuksen tuettava enimmäishuoneistoala 60 m².
- Talousrakennus = asumista palveleva varasto tai muu vastaava rakennus. Koska asunnonrakentamistuki ei ole elinkeinon harjoittamiseen kohdistuva tuki, sitä ei voida myöntää hakijan elinkeinotoiminnassa käytettävän rakennuksen eli tuotantorakennuksen rakentamiseen.
- Varasto, lämpöeristetty 465 €/huoneala
- Varasto, eristämätön 415 €/huoneala
- Maksatuksessa esitettävä valmiusastetodistus

Asuntorakentamistuen maksatus

- 1-5 erää. Viimeisen erän oltava vähintään 20 % tuen määrästä.
- Avustusta maksetaan valmiusastetta vastaavasti. Valmiusasteesta on esitettävä todistus.
- Viimeisen erän maksamisen edellytyksenä on, että rakentaminen on kokonaisuudessaan toteutunut tukipäätöksen mukaisena. Viimeinen erä maksetaan vasta rakennuksen valmistuttua kokonaan.

Prosessi

- Suunnittelu ja rakennuslupa
- Hakemus liitteineen
- Päätös
- Ensin rakennetaan ja sitten haetaan avustusta. Avustuksen maksamista varten ELY-keskukseen tulee lähettää maksatushakemus sekä valmiusastetodistus.
- Kun rakennus on valmis, ELY-keskuksen rakennusasiantuntija käy paikanpäällä tekemässä 100 % valmiusselvityksen.

Tuen hakeminen

Tuen hakuajat

- Haku on jatkuva, mutta hakemukset otetaan käsittelyyn tukijaksoittain.
- Ensimmäinen jakso päättyy 15.4.2023. Seuraavat tukijaksot:
 - 16.4.-15.6.2023
 - 16.6.-15.9.2023
 - 16.9.2023-15.1.2024
- Paliskunnan aitojen kunnossapitoa koskevat tukihakemukset käsitellään edellisestä poiketen tukihaun päättyttyä 15.1.2024.
- Tukea haetaan Hyrrä-asiointipalvelussa. Saamenkieliset hakemukset toimitetaan paperihakemuksena Lapin ELY-keskukseen.
- Varmista, että hakemuksesi sisältää kaikki tarvittavat liitteet.

Hyrrään kirjautuminen

Kirjautu sisään | Hyrrä

https://hyrra.ruokavirasto.fi/login.html

Hyrrä
Suomeksi / På svenska

Tervetuloa Hyrrään

Voit asioida Hyrrässä yrityksen tai organisaation puolesta tai kirjautua sisään yksityishenkilönä. Asioidaksesi yrityksen tai organisaation puolesta, sinulla tulee olla rekisteritietoihin perustuva oikeus tai sinulle on annettu valtuus asioida yrityksen puolesta. Nämä tiedot tarkistetaan Suomi.fi-valtuuspalvelusta. Kirjautuaksesi tarvitset henkilökohtaiset verkkopankkitunnukset, mobiilivarmenteen tai sähköisen henkilökortin.

Asioi organisaation tai maatilän puolesta

Asioi ilman Y-tunnusta

Paliskunnat ja yksityiset
Vain aloitustuen hakijat, joilla ei ole vielä Y-tunnusta

Tiedotteet

OHJEET

Hyrrä uudistuu...

Hyrrä

Aloita hakemuksen teko: uusi hakemus

UUSI HAKEMUS

HANKKEET

NEUVOJAHAKEMUS

Käytä Firefoxia tai Chromea. Muista tyhjentää välimuisti ja evästeet.

Hakemuksessa tarvittavat liitteet ja tuen määrä

- Ruokavirasto: Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuet

Päätösprosessit ja määrärahat

Määrärahat

- Vuosittain käytettävissä 2 M €, Maatilatalouden kehittämisrahasto (MAKERA).
- Saamelaiskäräjien kanssa neuvotellaan vuosittain periaatteista, joita noudatetaan tuettavista kohteista päätettäessä (52 §). Lisäksi kuullaan Paliskuntain yhdistyksen edustajia.
- Tuettavat toimenpiteet valitaan. Esimerkkeinä vuosi 2021 ja 2022 (2022 varojen jako Poluran ja Kolttalain kesken)

Paliskunnat	Erotus-, este-, merkintä- ja syöttöaidat Laidun-, suoja- ja työaidat Poroteurastamot Aitojen kunnossapitotuki
Yksityiset	Porojen hankinta Kelkat, mönkijät
	40 % 35 % 20 %
Paliskunnat	Irtaimisto: porojen paikannilaitteiden tuki 5 000 €/plk

Paliskunnat	Erotus-, este-, merkintä- ja syöttöaidat Laidun-, suoja- ja työaidat Poroteurastamot
Yksityiset	Kelkat, mönkijät
	40 % 35 %

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiitos!

Laki

Asetus

Muutosasetus

Yksikkökustannusasetus

Päivi Kainulainen

0295 037 038

paivi.kainulainen@ely-keskus.fi